

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено:
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
протокол № 1 від 15 вересня 2023 р.

ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
СИЛАБУС
2023/2024 н.р.

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 071 Облік і оподаткування
Освітня програма	– Облік, аудит і оподаткування комерційної діяльності
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	– професійної
Кількість кредитів ЄКТС	– 4
Семестр	– 2 (8)
Сторінка курсу в MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=11494

Лектор курсу – Євсєєва Ольга Олексіївна (докт. економ. наук, професор)

Профайл викладача –

<https://kart.edu.ua/staff/ievsieieva-olga-oleksiivna-ievsieieva-olga-oleksiivna>

Контакти викладача (e-mail) – olgaievsieieva@kart.edu.ua

Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

ZOOM: Зала персональної конференції проф. Ольги Євсєєвої, ідентифікатор конференції: 713 696 7537, код доступу: 121212 або за посиланням:

<https://us02web.zoom.us/j/7136967537?pwd=b3NISUMybjZEb0lpTVhLdFBYbGpidz09>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Метою курсу «Облік в галузях національної економіки» є опанування теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності в галузях національної економіки України /у будівництві, торгівлі, громадському харчуванні, транспорті й ін./ та надання знань щодо раціональної організації і ведення на підприємстві обліку активів і пасивів на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності здобувачів освіти:

заплановані загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК11 Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.
- ЗК13 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- ФК01 Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
- ФК03 Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
- ФК04 Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
- ФК09 Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
- ФК11 Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

програмні результати навчання (ПР):

- ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.
- ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності,

організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

- ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.
- ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.
- ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Бухгалтерський облік - це одне з основних джерел інформації про виробничу і фінансово-господарську діяльність підприємств і об'єднань, необхідної для прийняття та реалізації управлінських рішень. Науково впорядкований облік на підприємстві є основою для реалізації функції контролю і аналізу господарської діяльності. Облік має забезпечувати повсякденний контроль за правильним і цільовим використанням коштів, матеріальних, енергетичних і трудових ресурсів, їх збереженням, а також на базі аналізу сприяти поліпшенню фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій.

Навчальна дисципліна «Облік в галузях національної економіки» деталізує загальний порядок фінансового на підприємствах окремих галузей економіки у зв'язку з особливостями їх господарських операцій та відмінностями в оподаткуванні.

Для підготовки бухгалтерів дисципліна «Облік в галузях національної економіки» має особливо важливе значення, вона покликана сформувати у майбутніх фахівців чітке уявлення про організаційні основи теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності в галузях національного господарства України, зокрема, у будівництві, житлово-комунальному господарстві, торгівлі, громадському харчуванні, на транспорті тощо та надання знань щодо раціональної організації і ведення на підприємстві обліку активів і пасивів на підставі використання сучасних форм обліку і національних стандартів.

Розв'язання задач до практичних занять з дисципліни «Облік в галузях національної економіки» допомагають отримати уявлення про необхідні заходи та інформацію для управління процесами розширеного відтворення на різних рівнях – від конкретного підприємства і його структурних підрозділів до управління галузями, регіонами і країною в цілому.

Знання особливостей ведення обліку на будівництві, в торгівлі, сільському господарстві, автотранспорті тощо є важливими для обліковця, аналітика та аудитора, адже від дієвості та оперативності бухгалтерського обліку залежить фінансовий стан господарюючих суб'єктів.

Організація навчання

Вивчення здобувачем освіти навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Супроводжується навчальними матеріалами, презентаціями та груповими (індивідуальними) завданнями.

Тематичний план дисципліни складається з двох модулів; які наповнені відповідними змістовними модулями, кожен з яких містить опорний конспект лекцій, плани практичних занять, завдання для організації самостійної роботи. Вивчення кожного модулю закінчується виконанням модульного завдання, яке містить тести за темами курсу, що дає змогу перевірити ступінь засвоєння здобувачами освіти теоретичних і практичних знань з питань особливостей обліку в галузях національного господарства. Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота здобувачів освіти з офіційними електронними порталами державних органів, таких як Міністерство фінансів України, Державна служба статистики України, Верховна Рада України та безпосередньо галузеві Міністерства та відомства, чії нормативні акти та інформація використовуються у створенні обліково-методологічного середовища відповідних підприємницьких утворень, де використовуються такі нормативні документи.

Теми курсу

Тема 1. Загальні особливості виробництва та їх вплив на побудову бухгалтерського обліку

Основні визначення бухгалтерського обліку. Основні принципи побудови бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку. Облікова політика підприємства. Використання Плану рахунків на підприємствах (організаціях, установах). Загальні поняття звітності.

Тема 2. Бухгалтерський облік у будівельних галузях

Особливості господарської діяльності будівельних галузей та їх вплив на побудову бухгалтерського обліку. Облік будівництва господарським способом. Облік будівництва, яке виконується підрядним способом. Облік доходів, витрат, визначення собівартості будівельно-монтажних робіт і фінансового результату.

Тема 3. Облік на підприємствах транспорту

Особливості виробничої діяльності підприємств транспорту та їх вплив на організацію бухгалтерського обліку. Особливості документування перевезень на автотранспортних підприємствах. Облік паливно-мастильних матеріалів. Облік витрат, пов'язаних з технічним обслуговуванням і ремонтом автотранспорту. Особливості обліку використання шин і акумуляторів. Особливості обліку вогнегасників і автомобільної аптечки. Особливості обліку податку з власників транспортних засобів. Особливості порядку нарахування і сплати збору за забруднення навколишнього природного середовища. Особливості обліку витрат, пов'язаних із забезпеченням місць для стоянки і зберігання автотранспорту. Формування собівартості перевезень. Облік операцій з перевезення вантажів. Облік пасажирських перевезень.

Тема 4. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах

Особливості сільськогосподарського виробництва та їх вплив на організацію та ведення бухгалтерського обліку. Облік наявності та руху основних засобів. Нарахування та облік зносу (амортизації) тварин. Склад і класифікація витрат сільськогосподарських підприємств. Облік та порядок калькулювання собівартості продукції рослинництва. Облік і калькулювання собівартості продукції тваринництва. Калькулювання собівартості продукції підсобних (промислових) виробництв. Облік готової продукції та особливості її реалізації. Особливості проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку. Особливості використання реєстрів бухгалтерського обліку в сільськогосподарських підприємствах. Оподаткування сільськогосподарських підприємств.

Тема 5. Бухгалтерський облік на підприємствах торгівлі

Особливості та завдання обліку торгової діяльності. Облік на підприємствах оптової торгівлі. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі. Облік інших операцій в торгівлі. Здійснення й облік переоцінки та інвентаризації товарних запасів.

Тема 6. Бухгалтерська фінансова звітність

Основи побудови і складання фінансової звітності. Бухгалтерський баланс. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Зміст Приміток до фінансових звітів. Перевірка зіставлення показників форм фінансової звітності. Особливості складання звітності у сільськогосподарських підприємствах.

Тема 7. Особливості автоматизації облікової роботи на підприємствах різних галузей народного господарства

Загальні питання автоматизації обліку. Автоматизація обліку необоротних активів. Автоматизація обліку витрат на виробництво. Автоматизація обліку готової продукції та її реалізації (АОГПР). Особливості автоматизації товарних операцій. Автоматизація зведеного обліку і складання звітності.

Схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Практичні заняття	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні завдання	
	Курсова робота	
	Галузевий конспект	
	Залік	

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу). Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії, зокрема:

1. <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний репозитарій бібліотеки УкрДУЗТ);
2. <https://www.rada.gov.ua/> (Верховної Ради України);
3. <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
4. <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Державна служба статистики України);
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Податковий кодекс України);
6. Галузеві міністерства та відомства, зокрема <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini> (Міністерство економіки України), <https://minagro.gov.ua/> (Міністерство аграрної політики та продовольства України), <https://uz.gov.ua/about/> (АТ «Українська Залізниця»), <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-z-pitan-strategichnih-galuzej-promislovosti-ukrayini> (Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України) та ін.

Найбільш складні аспекти курсу обговорюються на форумі бухгалтерів України <https://buhgalter911.com/forum/> за пошуковими вкладками «Швидкий доступ», «Допомога», «Активні теми», «Новини», Нормативна база», «Довідники», Бланки».

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні даної дисципліни, можуть бути використані випускниками на посадах бухгалтера, топ-менеджера з обліку і оподаткування, фінансового директора, аудитора, адміністратора фінансової роботи, радника з економічних питань, фінансиста, економіста, аналітика-економісти, економічного аналітика у всіх галузях національної економіки та її сферах, в тому числі на підприємства транспорту та інфраструктури.

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському державному університеті залізничного транспорту, зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		2 семестр
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		15
Виконання та захист в строк самостійних робіт		10
Підсумок		60

Курсова робота з дисципліни оцінюється за 100-бальною шкалою.

Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності

Кодекс академічної доброчесності доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Для інтеграції здобувачів освіти із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

**Рушай сміливо
назустріч знанням!**